

Centrum Studiów Zaawansowanych Politechniki Warszawskiej

Pl. Politechniki 1, 00-661 Warszawa, tel./fax +48 22 234 6003 (6002), www.csz.pw.edu.pl

Uczelniana Oferta Studiów Zaawansowanych SYLABUS 2019/2020	
Nazwa przedmiotu (jęz. polski i angielski)	ETYKA A TEORIA EWOLUCJI (ETE) Ethics and the Theory of Evolution
Liczba punktów ECTS	Proponowana liczba punktów: 2 ECTS

Osoby prowadzące	Tytuł naukowy	Imię i nazwisko	Katedra / Instytut/ Centrum/ Inne
	dr hab.	Adrian Kuźniar	Zakład Filozofii Nauki/Instytut Filozofii/Uniwersytet Warszawski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	jw.	jw.	jw.

Semestr studiów	Zimowy 2019
Typ przedmiotu (możliwości wyboru) obowiązkowy O fakultatywny F	F
Wymagania wstępne	Wykład dla osób zainteresowanych analitycznym i korzystającym z dorobku nauk przyrodniczych podejściem do tradycyjnych, światopoglądowo istotnych problemów filozoficznych. Nie wymaga się wcześniejszego zaliczenia jakichkolwiek zajęć z filozofii. Wskazana bierna znajomość języka angielskiego oraz zamiłowanie i zdolność do abstrakcyjnego sposobu myślenia.
Poziom przedmiotu Podstawowy P Średniozaawansowany Ś Zaawansowany Z	P
Charakter zajęć, liczba godzin w semestrze, liczba godzin w tygodniu. 1) podać rodzaj prowadzonych zajęć dla danego przedmiotu: wykłady	1) W 2) W-2 3) W-15

(W); ćwiczenia (Ć); laboratorium (L); projekt (P) 2) podać liczbę godzin w tygodniu np. W - 2; Ć - 2; L - 3; P - 0 3) podać liczbę godzin w semestrze np. W - 30; Ć - 30; L - 45; P - 0	
Sugerowana liczba godzin pracy własnej	35 godzin (15 godz. praca samodzielna + 20 godz. przygotowanie pracy zaliczeniowej)
Całkowita liczba godzin:	50 godzin
Aspekty międzynarodowe (jeśli są)	
Język wykładowy	polski
Cel przedmiotu	Student rozumie subtelności współczesnych dyskusji, których przedmiotem jest znaczenie teorii ewolucji dla tradycyjnych problemów z dziedziny filozofii moralności. Student potrafi przytoczyć argumentację przeciwko twierdzeniu, zgodnie z którym z teorii ewolucji wynika twierdzenie powszechnego egoizmu psychologicznego, potrafi wyjaśnić pojęcie błędu naturalistycznego oraz wskazać na zasadnicze konsekwencje eksplikacji darwinowskich w epistemologii moralności.
Treść przedmiotu	
<p>Na wstępie przedstawiona zostanie charakterystyka etyki jako nauki filozoficznej; charakterystyka ta będzie uwzględniać podstawowe działy etyki, tj. etykę opisową, etykę normatywną i metaetykę. Następnie słuchacze zaznajomią się z fundamentalnymi twierdzeniami współczesnej teorii ewolucji. Wprowadzenie to będzie obejmowało m.in. rudymenty teorii łącznej wartości dostosowawczej W. D. Hamiltona oraz teorię altruizmu odwzajemnionego R. Triversa. W dalszej kolejności w sposób ogólny omówione zostaną potencjalne punkty styczności problematyki etycznej z teorią ewolucji.</p> <p>Właściwa część wykładu będzie koncentrować się na szerszym przedstawieniu zarówno uprawnionych, jak i nieuzasadnionych sposobów wykorzystywania teorii ewolucji do rozstrzygania tradycyjnych problemów etycznych. Rozpocniemy od rozważenia znaczenia ewolucjonizmu dla sporu wokół twierdzenia powszechnego egoizmu psychologicznego – twierdzenia, zgodnie z którym wszystkie najistotniejsze pragnienia stojące za ludzkimi działaniami to pragnienia egoistyczne. Zaprezentowane zostaną argumenty na rzecz poglądu, że tzw. koncepcja samolubnego genu – wbrew wprowadzającej w błąd nazwie – nie wchodzi w konflikt z twierdzeniem o funkcjonowaniu u ludzi systemu motywacyjnego zawierającego m.in. ważne motywy czysto altruistyczne.</p> <p>Następnie słuchacze zapoznają się z pojęciem błędu naturalistycznego i jego znaczeniem dla przedsięwzięć polegających na formułowaniu ocen i norm moralnych na podstawie twierdzeń o faktach ustalanych na gruncie teorii ewolucji. Z jednej strony przytoczone zostaną przykłady błędnych wnioskowań, w których z tego, co adaptacyjne w sensie biologicznym lub z istoty mechanizmu doboru naturalnego, wyprowadza się wnioski o tym, co moralnie słuszne i obligatoryjne. Z drugiej strony zaprezentowane zostaną argumenty przeciwko akceptacji w roli aksjomatu moralnego sądu nazbyt blisko wiążącego to, co zwiększa/zmniejsza nasze dostosowanie, z tym, co moralnie słuszne/nieszusne. W końcu ustalimy, w jaki sposób – bez narażania się na zarzut popełniania błędu naturalistycznego – możemy i powinniśmy brać pod uwagę w procesie kształtowania naszych teorii i poglądów moralnych odkrywane przez biologów i psychologów ewolucyjnych fakty.</p> <p>Kolejna i ostatnia zarazem część wykładu będzie poświęcona poszukiwaniu odpowiedzi na</p>	

pytanie o to, czy ewolucjonistyczna geneza akceptacji sądów moralnych powinna mieć znaczenie w kontekście oceny racjonalności tej akceptacji: czy powinniśmy akceptować sądy moralne, które akceptujemy wskutek historii nacisków selekcyjnych? Pytanie to dotyczy np. sądu, zgodnie z którym posiadamy dalej idące obowiązki moralne wobec osób należących do naszej grupy, np. wobec naszych rodaków, niż w stosunku do jednostek spoza niej. Zagadnienie to zostanie rozpatrzone z perspektywy różnych teorii metaetycznych.

Spis zalecanych lektur

LP.	Autor, Tytuł, Wydawnictwo,
1.	Sharon Street (2006), „A Darwinian Dilemma for Realist Theories of Value”, <i>Philosophical Studies</i> 127, s. 109–166.
2.	Peter Singer (2005), „Ethics and Intuitions”, <i>The Journal of Ethics</i> 9, s. 331–352.
3.	Elliot Sober & David Sloan Wilson (1998), <i>Unto Others: The Evolution and Psychology of Unselfish Behavior</i> , Cambridge, Mass.-London: Harvard University Press.
4.	Richard Dawkins (2012), <i>Samolubny gen</i> , Warszawa: Prószyński i S-ka.
5.	Adrian Kuźniar (2013), „Problemy etyki a teoria ewolucji: egoizm i błąd naturalistyczny”, <i>Edukacja Filozoficzna</i> 55, s. 81-93.
6.	Adrian Kuźniar (2017), <i>Konsekwencje wyjaśnień darwinowskich w metaetyce</i> , Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Semper”.

Metody oceny (ocena, egz. pisemny, egz. ustny, projekt)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dozwolone są 2 nieobecności; osoba, która przekroczy ten limit będzie zobowiązana do napisania raportu z lektury lub lektur wyznaczonych przez prowadzącego. 2. Otrzymanie oceny dobrej (4,0) wymaga napisania raportu z lektury wskazanej przez prowadzącego. Aby otrzymać ocenę bardzo dobrą (5,0), należy napisać na zadowalającym poziomie kolokwium z wykładów lub pracę zaliczeniową dotyczącą problematyki zajęć.
--	--

Uwagi dodatkowe	Zajęcia odbędą się, jeżeli zapisze się co najmniej 20 osób. Jedyną formą zaliczenia przedmiotu są oceny.
------------------------	--

Tabela 1. Efekty kształcenia

Numer (symbol)	Efekty kształcenia słuchacza, który zaliczył przedmiot, potrafi	Sposób weryfikacji osiągnięcia efektu
WIEDZA		
ETE_W1	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu relacji między współczesną teorią ewolucji a problemami z dziedziny filozofii moralności.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
ETE_W2	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu znaczenia teorii ewolucji w sporze o prawdziwość stanowiska	Kolokwium, praca zaliczeniowa

Numer (symbol)	Efekty kształcenia słuchacza, który zaliczył przedmiot, potrafi	Sposób weryfikacji osiągnięcia efektu
	powszechnego egoizmu psychologicznego.	
ETE_W3	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie definicji błędu naturalistycznego oraz rozumowań opierających zalecenia moralne na faktach odkrywanych przez biologów i psychologów ewolucyjnych.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
ETE_W4	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie zagadnień dotyczących roli eksplikacji darwinowskich w epistemologii moralności.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
UMIEJĘTNOŚCI		
ETE_U1	Potrafi zidentyfikować zasadnicze błędy w opartej na treści teorii ewolucji argumentacji na rzecz powszechnego egoizmu psychologicznego.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
ETE_U2	Potrafi rozpoznać rozumowania obciążone błędem naturalistycznym.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
ETE_U3	Potrafi ocenić z perspektywy różnych teorii metaetycznych konsekwencje darwinowskich wyjaśnień sądów moralnych dla problemu racjonalności akceptacji tych sądów.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
ETE_U4	Potrafi wskazać na podstawowe różnice między psychologicznymi, behawiorystycznymi i biologicznymi pojęciami egoizmu i altruizmu.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
KOMPETENCJE		
ETE_K1	Rozumie, iż tradycyjne i światopoglądowo interesujące problemy filozoficzne mogą być rozważane z zachowaniem logicznego rygoru, z wykorzystaniem metod analitycznych i osiągnięć nauk przyrodniczych.	Obserwacja na zajęciach, praca zaliczeniowa
ETE_K2	Rozumie konieczność dalszego samokształcenia i docenia wagę zagadnień filozoficznych dla własnego rozwoju intelektualnego.	Obserwacja na zajęciach